

Handreiking Arbeid & Zorg

Traditioneel worden zorgtaken en onbetaalde arbeid meer gezien als vrouwentaken, terwijl betaalde arbeid het domein van mannen is. Het idee van de zorgende vrouw en de werkende man zit diep geworteld in onze samenleving. Gelukkig is hier veel aan veranderd de afgelopen decennia: in Nederland is inmiddels een gelijkere verdeling van betaalde en onbetaalde arbeid tussen mannen en vrouwen. Toch blijft arbeid en zorg een belangrijk onderwerp: het verhogen van de arbeidsparticipatie, en daaraan gerelateerd het vereenvoudigen van de combinatie arbeid en zorg, is al jarenlang de inzet van het emancipatiebeleid. Hierbij wordt vaak gekeken naar de vaak ongelijke verdeling van arbeid en zorgtaken tussen partners. Wie zorgt voor de kinderen en wie neemt mantelzorg op zich als een ouder hulpbehoevend wordt?

Opvallend is dat vanuit dit emancipatie-perspectief vaak instrumenteel gekeken wordt naar de rol van mannen: hoe kunnen mannen meer zorgtaken op zich nemen zodat vrouwen niet alle zorg alleen hoeven te dragen en kunnen participeren op de arbeidsmarkt? Vanuit het perspectief van mannenemancipatie is het echter ook belangrijk te kijken naar wat mannen zelf te winnen hebben bij een andere man-vrouw verdeling in arbeid en zorg. Onder andere beperktere acceptatie op de werkvloer van het opnemen van (zorg-)verlof door mannen, beperkte acceptatie van deeltijd werk voor mannen en maatschappelijke normen over onder meer het kostwinnerschap dragen bij aan het in stand houden van M/V verschillen op de arbeidsmarkt. Verschillen waar voor zowel mannen als vrouwen winst te boeken is. Zo kunnen mannen en vrouwen een goede balans vinden tussen zorg en werk en hun leven invullen zoals zij dat willen.

Streven naar een betere balans tussen werk- en zorgtaken voor mannen én vrouwen

Op het terrein van arbeid en zorg spelen er veel thema's die te relateren zijn aan mannenemancipatie. Hoe kunnen we in beleid, interventies, projecten en onderzoek werken met mannen, mannelijkheid en mannenemancipatie? Deze Handreiking Mannenemancipatie biedt een inzicht in verschillende deelonderwerpen van het thema Arbeid & Zorg. Daarnaast vindt u verduidelijkende *infographics* en biedt het tips en adviezen om in uw werk de rol van mannen een betekenisvolle plek te geven. Het thema Arbeid & Zorg valt onder te verdelen in een enorme hoeveelheid deelonderwerpen. Het gaat hierbij over; een gelijke verdeling van zorg en betaalde arbeid in gezinnen (en breder in de hele samenleving); de maatschappelijke onderwaardering van zorgtaken voor zowel mannen als vrouwen; een volwaardige rol voor vaders in de opvoeding van hun kinderen; de bijdrage die zorgende mannen leveren aan de mogelijkheden voor vrouwen om zich op de arbeidsmarkt te bewegen; mannelijke mantelzorgers; aandacht voor de zorgparticipatie van mannen; waardering voor zorgende mannen; M/V beloningsverschillen; verschillen in mogelijkheden en gebruik van verlofregelingen

De cijfers

- Vrouwen besteden minder tijd aan betaald werk dan mannen, en meer tijd aan huishouden en zorg. Opgeteld komen vrouwen op een totale werklast van 45 uur in de week, vier uur minder dan de mannen (Portegijs *et al*, 2016: 7).
- Een kwart van de vrouwen (en 15% van de mannen) werkt niet en van de werkende vrouwen heeft driekwart een deeltijdbaan, tegen 15% van de mannen. (Portegijs *et al*, 2016: 9)
- De arbeidsparticipatie van vrouwen in Nederland is relatief hoog: veel vrouwen hebben betaald werk. Maar hun wekelijkse arbeidsduur is laag. Dat komt door de wijde verspreiding van deeltijdwerk in ons land. Driekwart van de vrouwen met een betaalde baan werkt minder dan 35 uur per week (Portegijs *et al*, 2016: 12).
- Bij werkende mannen is er vooral een behoefte om minder te gaan werken. Ze willen gemiddeld graag twee uur per week minder werken. (Portegijs *et al*, 2016: 9). Deze uren kunnen bijvoorbeeld besteed worden aan zorg voor kinderen of mantelzorg.
- Naar schatting gaven in 2014 ruim vier miljoen Nederlanders enige vorm van mantelzorg (De Klerk e.a., 2015). De meeste mantelzorg wordt geboden door vrouwen: van alle mantelzorgers in Nederland is 58 procent vrouw, en 42 procent man (de Klerk, e.a., 2015).
- Wat de duur en intensiteit van de zorg betreft zijn er volgens het Sociaal Cultureel Planbureau nagenoeg geen verschillen tussen vrouwelijke en mannelijke mantelzorgers: 41% van de werkende vrouwelijke mantelzorgers geeft lang en intensief hulp, tegen 38% van de mannelijke mantelzorgers. Van alle mantelzorgers is het gemiddeld aantal jaren dat mantelzorg wordt verleend bij vrouwen 5,2 jaar en bij mannen 5,1 jaar. Ook per week gerekend zijn er nauwelijks verschillen: vrouwen 21 uur en mannen 22 uur. (Atria, 2014).
- Hoewel een deel van de ouders de zorg voor kinderen gelijk verdeelt, ligt de verantwoordelijkheid voor de zorg voor kinderen voor het grootste gedeelte bij de vrouw. 30% van de ouders geeft aan dat zij de zorg voor hun kind gelijk verdeeld hebben tussen zichzelf en hun partner. Bij 61% van de ouders is het de vrouw die het meeste zorgt. Bij slechts 9% van de ouders is het de man die het meest zorgt (WOMEN Inc., 2015).
- Opvattingen over de rollen van vrouwen en mannen spelen een rol in de verdeling van zorg. Een derde van de ouders vindt dat een vrouw het beste voor een kind kan zorgen, twee derde vindt dit niet. Slechts 3% vindt dat een man het beste kan zorgen voor een kind. Partners die de zorg gelijk verdelen vinden veel vaker dat een vrouw en man even goed voor een kind kunnen zorgen vergeleken met stellen waar de zorg scheef verdeeld is (WOMEN Inc., 2015).
- 60% van de vaders zou meer tijd aan de zorg voor kinderen willen besteden, als praktische zaken en kosten geen rol spelen (WOMEN Inc., 2015).

Meer lezen?

Wilt u meer lezen over mannenemancipatie? Emancipator heeft een handelingsperspectief ontwikkeld met achtergrondinformatie over mannenemancipatie en de thema's: arbeid & zorg, geweld, seksualiteit en seksuele diversiteit. Kijk op de website www.emancipator.nl voor meer factsheets, infographics en informatie over experts en projecten op het thema Arbeid en Zorg.

Bronnen

Atria (2014). De nieuwe mantelzorger v/m Bouwstenen voor een gendersensitief mantelzorgbeleid. *Online publicatie* (www.atria.nl/atria/mmbase/attachments/.../DeNieuweMantelzorger.pdf).

Harthoorn, H.E. (2015). Quickscan Mannenemancipatie 2.0. Amsterdam: Emancipator

Klerk, M. de, Boer, A. de, Plaisier, I., Schyns, P. & Kooiker, S. (2015). *Informeel hulp: wie doet er wat? Omvang, aard en kenmerken van mantelzorg en vrijwilligerswerk in de zorg en ondersteuning in 2014*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

Portegijs, W. Cloin, M. Roodsaz, R. Olsthoorn, M. (2016). *Lekker vrij?!*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

WOMEN Inc. (2015) Uitkomsten onderzoek: 'de verdeling van zorg voor kinderen', *online publicatie* (<https://www.womeninc.nl/nieuwsbericht/uitkomsten-onderzoek-de-verdeling-van-zorg-voor-kinderen>).

Colofon

Auteurs: Veerle Weustink en Hanna Harthoorn
Downloaden: www.emancipator.nl
Amsterdam, juni 2016

©Emancipator, voor mannen en emancipatie, 2016
Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door
financiering van het ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap